

اقتصاد مقاومتی

کالای داخلی

بررسی سبک زندگی اقتصادی در شرایط امروز جامعه

مدیریت مصرف

راهکارهایی برای مدیریت بهتر مصرف با نگاه به سیاست اقتصاد مقاومتی

سال‌هاست که عادت کرده‌ایم وقتی قرار است کالایی خریداری شود یا جهیزیه‌ای تهیه کنیم، انگشت انتخابمان به سوی کالای خارجی نشانه برود. حتی وقتی قرار است در تهیه‌ی کم‌اهمیت‌ترین وسایل، انتخابی صورت گیرد، کالای خارجی - که در برخی موارد از مشابه داخلی نیز بی‌کیفیت‌تر است - انتخاب می‌شود. اینجاست که نقش ما در برخی موارد از مشابه داخلی نیز بی‌کیفیت‌تر است - انتخاب می‌شود. اینجاست که نقش ما در حمایت از تولید ملی آشکار می‌شود. ما می‌توانیم درها را به روی کالای خارجی بسته و تولید داخلی را جایگزین کنیم. ما باید با مصرف کالای ایرانی، ذائقه خانواده را به سمت کالای داخلی تغییر دهیم و این موضوع را در میان فرزندان خود نیز فرهنگ‌سازی کنیم. کودکی که از همان ابتدا مشاهده می‌کند لوازم خانگی، پوشاک و مواد غذایی خارجی پشت سر هم روانه‌ی خانه می‌شود، چگونه می‌تواند در آینده که خود تصمیم‌گیر می‌شود کالای ایرانی را جایگزین کند؟ اگر خانواده‌ها بدانند در هنگام تصمیم‌گیری و تردید برای خرید کالای ایرانی و خارجی، تولید ملی را جایگزین کنند چرخه صنعت رونق یافته و چرخ کارخانه‌های داخلی به جریان می‌افتد، هیچ‌گاه محصول بیگانه را انتخاب نمی‌کنند تا هیچ کارگری به دلیل تعطیلی کارخانه‌اش بیکار و خانه‌نشین نشود.

به فکر کارگران کارخانه‌های خودمان باشیم نه کارگران چینی و غربی و...؟

خرید تفننی

هوای جیبیتان را داشته باشید؛ گاهی چشم های خیره به ویتترین، خالی اش می کند

همه ما بارها این اتفاق برایمان افتاده که ناگهان وارد یک پاساژ می شویم و بدون برنامه ریزی قبلی اقدام به خرید کالایی می کنیم. به این می گویند خرید تفننی. خریدی که معمولا به خاطر نیاز به کالای خریداری شده اتفاق نمی افتد. بلکه هدفمان به دست آوردن احساس رضایت و لذت از خرید است. رضایتی که هیچ وقت به دست نمی آید. چرا که روان شناسان به این نتیجه رسیده اند که در این نوع از خرید، نارضایتی بعد از خرید بیشتر از خرید واقع گرا و نیاز محور است. یکی از عوامل اصلی در خرید تفننی، مغازه گردی است. طبیعی است وقتی که بیش تر بگردیم و در مراکز خرید و پاساژها و خیابانها گشت بزنیم و ویتترینها را ورنه انداز کنیم با محصولات دوست داشتنی بیش تری مواجه شده که چشم پوشی از خریدنشان کار دشواری به نظرمان برسد. این محصولات دوست داشتنی و خوش و آب و رنگ محرک هایی هستند که انگیزه های روانی خرید تفننی را تامین می کنند. خریدهای تفننی علاوه بر اینکه قدرت اقتصادی ما رو کاهش می دهند و از مصداق های اسراف و تبذیر به حساب می آیند، از لحاظ روانی هم نارضایتی های شدیدی را در ناخودآگاه ما انباشته می کنند. نارضایتی هایی که در بسیاری از موارد به انواعی از افسردگی منجر می شوند.

پس انداز

تقویم مالی ات را نگاه کن و همیشه آماده ی فرا رسیدن در «روز مبادا» باش!

مدیریت اقتصادی خانواده در شرایط عادی باید بر اساس میزان درآمدهای هر یک از اعضای خانواده و هزینه‌ها تنظیم شود. در این میان خانواده‌هایی موفق‌ترند که در این فرمول جایی را نیز برای پس انداز و به اصطلاح «روز مبادا» در نظر بگیرند، چرا که به اعتقاد کارشناسان برابری هزینه‌ها و درآمد نشان از این دارد که خانواده بر اساس شرایط حال تصمیم‌گیری کرده است؛ اما اگر در مدیریت اقتصادی جایی نیز برای پس انداز در نظر گرفته شود، نشان از آینده‌نگری خانواده دارد. معمولاً خانواده‌های اهل پس انداز، کم‌تر دچار مشکلات مالی و اقتصادی شده و در مشکلات و پیش‌آمدهای غیر منتظره مستاصل نمی‌شوند. در شرایط غیر عادی و بحرانی که هزینه‌های خانواده به دلایل مختلف از جمله بیماری، بیکاری و... بیش از درآمد می‌شود، پس انداز می‌تواند پیامدها و مشکلات ناشی از این حادثه یا واقعه را کاهش دهد.

مصرف گرایی

یعنی ما واقعاً نمی توانیم خودمان را کنترل کنیم؟ رتبه اول در مصرف همه چیز...؟ واقعا چرا؟

وقتی در جامعه ای لایه های گسترده اجتماعی ، به سمت مصرف فراوان، بی توجه به امکانات تولید داخلی گام بردارند و به لحاظ کمی یا تنوع کالایی، مصرفی را طلب کنند که هیچ گونه عینیت مادی در داخل آن کشور ندارد، ناگزیر به واردات کالا خواهد شد ؛ که این امر ، موجب وابستگی بیشتر آن کشور خواهد شد. کشور ما هم اکنون در بسیاری از کالاهای مصرفی ضروری و غیرضروری در ردیف کشورهای دارای بالاترین میزان سرانه است. شاید اگر مصرف گرایی در میان آحاد مردم رسوخ نکرده بود، میزان واردات انواع کالا به کشور امروز به حدود ۶۰ میلیارد دلار در سال نمی رسید. رواج مصرف گرایی در جامعه عوامل متعددی دارد که مهم ترین آن نوع نگرش به زندگی است. شاید اگر همه ی ما مدام به خودمان یادآوری کنیم که بر اساس آموزه های اسلامی، نعمت ها تحت مالکیت تامه ی خداوند عالم بوده و ما صرفاً امانت دار این نعمت هاییم،- برخوردمان با نوع مصرف این نعمات متفاوت شود. باید نعمت های الهی را از راه هایی که او بدان امر نموده، تحصیل کرد و آن ها را در مصارفی که او اجازه فرموده، خرج نمود. باید دانست که شرع مقدس نه بخل و سخت گیری را روا می داند و نه اسراف و زیاده روی را می پسندد.

صرفه جویی

اگر همینطور پیش روی در آینده نزدیک، دیگر چیزی برای اسراف کردن، باقی نمی ماند!

یعنی اگر شیر آب چکه نکند، یا یک لامپ اضافه خاموش شود، دیگر برق نمی رود؟ دیگر کمبود آب نداریم؟ بله اگر حتی یک لامپ اضافه خاموش شود و انرژی برق هدر نرود، باعث صرفه جویی در برق می شود و خاموشی و قطع برق کمتر اتفاق می افتد. صرفه جویی کار سخت و عجیبی نیست. اگر ما به اندازه‌ی نیاز و درست از منابع انرژی مثل آب و برق و گاز و... استفاده کنیم، صرفه جویی کرده ایم. بعضی ها فکر می کنند، صرفه جویی یعنی توی تاریکی بنشینیم و لامپ را روشن نکنیم یا دو هفته یک بار حمام برویم تا آب کمتری مصرف شود. یا مثلاً در زمستان ها از سرما قندیل ببندیم و مثل بید بلرزیم ولی بخاری را روشن نکنیم. صرفه جویی به معنی استفاده نکردن از نعمت های ارزشمندی که خدا در اختیارمان قرار داده نیست. اتفاقاً صرفه جویی یعنی از نعمت های خدادادی، خوب و درست و به جا و به اندازه استفاده کنیم و مواظب باشیم حتی ذره ای از آن هدر نرود. صرفه جویی یعنی: خدایا شکر که به ما این همه نعمت دادی.

هزینه نگاری

خودت را که گول نزن! هرچه هزینه نگاریت نزدیکتر به واقعیت باشد بیشتر به کار می آید.

اگر می‌خواهید مسیر مصرف پول نقد خود را تعیین و کنترل کنید و از هدر رفتن آن جلوگیری کنید از همین ماه همه‌ی هزینه‌ها را یادداشت کنید. از مبالغ سنگین تا کوچک‌ترین هزینه‌های روزانه. اگر بلدید با رایانه کار کنید بهترین پیشنهاد، استفاده از برنامه‌هایی همچون اکسل است که حسابی به کارتان می‌آید. اگر هم با روش‌های سنتی‌تر راحتید دفترچه‌ای را به این کار اختصاص دهید تا بتوانید روند هزینه‌ها را یادداشت، مقایسه و بررسی کنید. یادداشت هزینه‌ها و مخارج، گام اول در مسیر پس انداز و کنترل مخارج است. بودجه‌ای را برای یک ماه خود تعیین کنید و با خودتان قرار بگذارید وقتی این مبلغ تمام شد خرج کردن را متوقف کنید. برنامه ریزی شما باید به گونه‌ای باشد که مبلغ مورد نظر در انتهای زمان تعیین شده تمام شود. اگر در انتهای زمان مذکور پولی برایتان باقی مانده بود، می‌توانید آن را پس انداز کنید. با این روش در پایان هر ماه متوجه خواهید شد که پولتان را بیشتر صرف چه مواردی کرده‌اید؟ نیازهای اولیه، خورد و خوراک، تفریح، خرید غیرضروری و... .

سبک زندگی اقتصادی

بررسی مولفه های سبک زندگی متناسب با اقتصاد مقاومتی در محیط های مختلف زندگی

خانهات را به پایگاه حمایت از کارگران و کارآفرینان کشور تبدیل کن. چه طوری؟ با مصرف کالای داخلی. کالای خارجی ممکن است کیفیت بالاتری داشته باشد، یا قیمت پایین تری. ولی برکت را با کیفیت جایگزین نکن. برکت در خریدی است که موجب ارتقای اقتصاد مملکت اسلامیمان می شود. کالاهای غیرضروری را از لیست خریدت حذف کن. مصرف کالاهای ضروری را هم به حداقل برسان. اسراف و ریخت و پاش بزرگ ترین دشمن یک اقتصاد در حال پیشرفت است. برای یک مهمانی چهارنفره به اندازه ده نفر غذا تهیه کردن مصداق اسراف است. چون غذای اضافه یا می ماند و دور ریخته می شود و یا مجبور می شویم غذای چند روز مانده را مصرف کنیم و به سلامت جسممان آسیب بزنیم.

فعالیت ویژه: مصرف کالای داخلی- هزینه نگاری- قناعت

خط قرمز: چشم و هم چشمی- رستوران گردی- فست فود

محل کار

اگر کالایی تولید می‌کنی به بهترین شکل ممکن و با بالاترین استانداردها تولید کن. اگر خدمتی ارائه می‌کنی به بهترین وجه انجامش بده. محل کارت را سنگر جهاد بدان و از همه‌ی وقتت برای پیشبرد کار استفاده کن. تمرکز بر روی کار یکی از شاخصه‌های کار جهادی است. هم خودت با تمرکز و انگیزه کامل در محل کارت حاضر باش و هم به همکاری‌ها انگیزه و انرژی بده. هر روز صبح که به سمت محل کارت راه می‌افتی به این فکر کن که بهتر از دیروز کار کنی؛ در زمینه کاری خودت به افق‌های جدیدی دست پیدا کنی و در پیشرفت خودت، کشورت و اطرافیان‌ت موثر باشی.

روز قبل، برنامه‌های فردایت را بنویس؛ همین برنامه داشتن باعث می‌شود بهره‌وری بالاتری داشته باشی؛ خلاصه نانت حلال تر می‌شود! ارزیابی آخر وقت را هم در برنامه‌ت بگنجان؛ اینطوری نقاط ضعف و قوت هر روز کاریت معلوم می‌گردد.

فعالیت ویژه: بهره‌وری- انضباط کاری- بالا بردن کیفیت- مدیریت زمان- ارتقای شغلی- خلاقیت- تعهد.

خط قرمز: دزدیدن از وقت کار- کسالت و بی‌انگیزگی- روزمرگی و درجا زدن- بی‌برنامگی- بی‌خیالی.

مدرسه

مدرسه جایی است که باید تو را برای زندگی در اجتماع آماده کند؛ زندگی اجتماعی با همه‌ی ابعادش. یاد گرفتن، تمرین حساب و کتاب، پس انداز و خرید بهینه و خلاصه در یک کلام اقتصاد، یکی از ابعاد مهم زندگی اجتماعی است که باید از حالا تمرینشان کنی. می‌توانی از پول توجیبیت شروع کنی. پول تو جیبی یک نمونه کوچک از سرمایه یا درآمدی است که در اختیار تو قرار گرفته. سعی کن بهترین استفاده را از این سرمایه بکنی. مثلاً با حذف هله‌هوله و خرج‌های غیرضروری بخشی از پولت را پس انداز کنی و با پولی که جمع کرده‌ای نیازهای جدی‌ترت را رفع کنی. خرید کردن را به یک عادت و رویه برای خودت تبدیل نکن. خیلی از نیازهایت را می‌توانی بدون هیچ هزینه‌ای تامین کنی. مثل چی؟ مثل عضو شدن در کتابخانه و امانت گرفتن کتاب به جای خرید آن.

فعالیت ویژه: استفاده حداکثری از وقت- تمرین پس انداز- برنامه ریزی برای آینده- فکرهای جدید- شناخت علاقمندی.

خط قرمز: خریدهای غیر ضروری- اسراف- وقت تلف کردن- بی هدف بودن.

دانشگاه

دوران دانشجویی برای خیلی از دانشجویها دوران دوری از خانواده و زندگی خوابگاهی و کار دانشجویی است. دورانی که ظرفیت‌های زیادی برای تمرین ساده و اقتصادی زندگی کردن دارد. یک دانشجو برای مدیریت بهتر اقتصاد زندگیش چه کارهایی می‌تواند بکند؟ شاید صرف نظر کردن از غذای بیرون و رضایت دادن به غذاهای تخم مرغی خوابگاهی یکی از راه‌های پس انداز پول تو جیبی‌ها و درآمدهای پراکنده‌ی دوران دانشجویی باشد. همچنین همه‌ی ما هنر، فن یا استعدادی داریم که می‌توانیم با استفاده از آن، هم کار دیگران را راه بیندازیم و هم کسب درآمد کنیم؛ مثلاً یکی هنر آرایشگری دارد، یکی به مباحث شبکه‌ای یا گرافیک رایانه‌ای مسلط است، یکی درس خاصی را مسلط است و می‌تواند به عنوان تدریس‌یار، کلاس رفع اشکال بگذارد و... کلی فعالیت اقتصادی-دانشجویی دیگر! البته همه این کارها نباید شما را از فعالیت اصلی که درس خواندن و پژوهش کردن است باز دارد؛ به قول استاتید این فعالیت‌ها باید در طول درس خواندن تان باشد نه در عرض! ناگفته نماند که در سبک زندگی اقتصادی دانشجویی، همگام بودن آشنایی با فناوری‌های نو و با محیط‌های کاری حوزه خود نیز بسیار اهمیت دارد. اینطوری دانشجو که از دانشگاه بیرون آمد می‌تواند تخصص خود را وارد صنعت کرده و باعث پیشرفت خود و کشور شود.

فعالیت ویژه: صرفه جویی- پس انداز- فعال بودن- ارتباط با صنعت- به روز بودن.

خط قرمز: ولخرجی- مصرف گرایی- تک بعدی بودن- رفیق بازی.

اوقات فراغت

راه‌های گذراندن اوقات فراغت در سبک زندگی خیلی از ما منحصر شده در تفریحاتی مثل رستوران گردی، پاساژگردی و تفریحات پرخرج دیگر. در حالی که راه‌های کم خرج و حتی تقریباً رایگان زیادی برای استفاده از وقت‌های آزاد زندگی‌مان وجود دارد. طبیعت گردی، کوه‌پیمایی و استفاده از جذابیت‌های خدادادی اطراف محل زندگی‌مان یک از این تفریحات تقریباً رایگان است. تازه می‌توانیم فعالیت‌هایی انجام دهیم که هم برای خودمان تفریح باشد و هم دیگران را قانع کند که برای استفاده از آن پول پرداخت کنند و این یعنی کسب درآمد! مثلاً کسی که توانایی خلق صنایع دستی یا یک اثر نقاشی و یا حتی برنامه اندروید مورد علاقه خود را دارد، به راحتی می‌تواند از آن هم لذت ببرد و هم پول در بیاورد.

فعالیت ویژه: طبیعت گردی- تفریح ارزان.

خط قرمز: رستوران گردی- پاساژ گردی.

سفر

این باور که سفر باید حتما در مسافت‌های دور و دراز و به مدت طولانی انجام شود را در ذهن خود و خانواده‌تان تغییر دهید. چنین باوری باعث می‌شود یا به کلی قید سفر را بزنید یا هزینه‌های زیادی را متقبل شوید و کیلومترها برای دیدن دریا، تماشای فلان آثار باستانی یا بازدید از فلان دریاچه و جنگل سفر کنید و از بسیاری از جاذبه‌هایی که در همین نزدیکی شماست غافل بمانید. از این گذشته برای کم کردن هزینه‌های سفر سعی کنید تا جایی که می‌شود گروهی سفر کنید. دسته جمعی سفر کردن به معنای قسمت کردن هزینه‌ها و مسوولیت‌های سفر هم هست! برای این سفر گروهی می‌توانید موضوع را با چند نفر از بستگان نزدیک خود نیز در میان بگذارید و با آن‌ها هم‌سفر شوید.

فعالیت ویژه: ایران گردی- سفر گروهی- بلیت لحظه آخری- برنامه ریزی برای سفر- سفرهای یک روزه.

خط قرمز: تور خارجی- سفر یهویی- بی برنامه خرج کردن- جوگیر شدن.

فرهنگ جهادی

نگاهی به مهم ترین عوامل شکل دهنده و الزامات فرهنگی جهادی در لایه های مختلف جامعه

اقتصاد مقاومتی به یک شبکه‌ی جهادی، پویا و موثر نیاز دارد که فعالان دغدغه‌مند این عرصه و مراکز پژوهشی و اجرایی، اطلاعات و دستاوردهای خود را در آن به اشتراک بگذارند و از مسائل جدید مطلع شوند. این شبکه برای هدایت فعالیت‌های این حوزه و شناسایی و آموزش نیروهای مستعد و مناسب، نیازمند یک فرماندهی هوشمند و متمرکز است. باید همه‌ی ظرفیت‌هایمان را برای شکل دادن چنین شبکه‌ای به کار بگیریم. نیروهای جوان و متدین ما در حوزه‌های دیگری مثل تولید و توزیع خبر و محصولات فرهنگی و... در سال‌های اخیر تجربه‌های ارزشمندی در این زمینه به دست آورده‌اند که باید با ورود به حوزه‌ی اقتصاد و کارآفرینی از آن‌ها استفاده شود.

دیده بانی

فعالیت در عرصه اقتصاد مقاومتی نیاز به رصد و دیده بانی جهادی فضای اقتصادی داخلی و بین‌المللی و همچنین گردآوری آمارهای دقیق و روزآمد دارد. بدون این دو، فعالیت برای تحقق اقتصاد مقاومتی امکان ندارد. ضمناً برای این که به این دو برسیم، به شاخص‌های بومی نیاز داریم تا میزان مقاومت و آسیب‌پذیری اقتصادمان را بر اساس آن‌ها شناسایی کنیم و بدانیم اقتصاد ما تا چه اندازه می‌تواند در برابر فشارها مقاومت کند. کاری که از جوانان جهادگر ما به خوبی برمی‌آید. نسبت به جهان اطراف خود و اتفاقات ریز و درشتی که در آن رخ می‌دهد حساس باشیم و آن‌ها را تحلیل کنیم. پیرامونشان مطالعه کنیم. با مهندسی معکوس، شاخص‌های بومی بسازیم. اگر باز جواب نگیریم، دوباره بسازیم، جهادی بودن یعنی به سادگی دل‌سرد نشدن.

طراحی نقشه راه

باید برای مردم و به ویژه برای مدافعان انقلاب و نظام، الگوی مشخصی از زندگی متناسب با اقتصاد مقاومتی و نیازها و مقتضیات آن طراحی کنیم. یک شیوه‌ی زندگی بر اساس سه‌گانه‌ی «اعتماد به نفس ملی، روحیه‌ی جهادی و پرهیز از لقمه‌ی حرام». توجه به معنویت دینی در این سه‌گانه نقش‌ی اساسی ایفا می‌کند. البته طبیعی است که جنگ نظامی برای مردم ملموس و باورپذیرتر باشد، اما جنگ اقتصادی این‌گونه نیست. تبیین مختصات جنگ اقتصادی و استخراج بایدها و نبایدهای مردم در این شرایط از وظایف خطیر نخبگان حوزوی و دانشگاهی ماست. باید با غور در منبع عظیم آموزه‌های دینی و با توجه به دستاوردهای علمی چون جامعه‌شناسی و روان‌شناسی اجتماعی بایسته‌های اقتصاد مقاومتی را استخراج کرده و به مردم آموزش دهیم.

ستاد آموزشی

نظام آموزشی ما باید متناسب با اقتصاد مقاومتی عمل کرده کودکان و جوانان ما را متناسب با شرایط و نیازهای روز تربیت کند. نیاز روز کشور ما جهادگر بار آمدن فرزندان ماست. باید برای این نیاز از پیش دبستان تا دانشگاه برنامه داشته باشیم. ما به شعر و داستان و کاریکاتورهایی احتیاج داریم که کودکانمان را به این سمت هدایت کنند. این ساختار باید فرزندان ما را طوری تربیت کند که از پوشیدن لباس خارجی خجالت بکشند. همان طور که در طرح همیار پلیس بچه های ما آموختند که به پدرانشان در مورد رعایت نکردن قانون تذکر بدهند باید آن‌ها را نسبت به خریدهای پدر و مادرها هم حساس کرد.

تبلیغ

ما به نظام تبلیغاتی هماهنگی نیاز داریم که آموزه‌های فرهنگ جهادی و مقاومتی را از طریق رسانه‌های گوناگون رسمی و غیررسمی در بسته‌بندی‌های مناسب به مردم عرضه کند. همان‌گونه که در دوران دفاع مقدس دستگاه‌هایی مسئول کاری شبیه این بودند و برای آن فکر می‌کردند. برای این منظور باید از ظرفیت همایش‌ها، سخنرانی‌ها، اینترنت، شبکه‌های تلویزیونی و رادیویی و حتی مجالس مذهبی و هیئت‌ها استفاده کرد. هر کدام از ما با استفاده از تریبون‌هایی که در اختیار داریم باید سهممان را در تبیین اقتصاد مقاومتی و ترویج مصرف کالای داخلی ادا کنیم. تریبون ما ممکن است یک هیئت باشد یا یک وبلاگ یا حتی صفحه‌ای پر بیننده در یک شبکه اجتماعی.

تحرک سیاست خارجی

باید ظرفیت‌های بالقوه و فرصت‌های جهانی در اقتصاد مقاومتی را با مدیریتی خلاقانه و جهادی فعال کرد. اقتصاد مقاومتی در شبکه‌ای پویا از اقتصاد جهانی معنا دار می‌شود و کشف و به‌کارگیری و ساخت ظرفیت این شبکه بر عهده‌ی دستگاه سیاست خارجی ماست. ما نیازمند بازی در لایه‌های مختلف آشکار و پنهان اقتصاد جهانی هستیم. همچنین باید تجربه‌های اقتصادی دیگر کشورها در زمینه‌های مشابه مجدانه گردآوری و پیگیری شوند. ممکن است هر کشوری در برهه‌ای با مشکلات اقتصادی مواجه باشد؛ اگر دستگاه سیاست خارجی کشور این تجربیات را گردآوری کند و در اختیار فعالان و پژوهشگران اقتصادی بگذارد، برای اقتصاد کشور بسیار راهگشا خواهد بود.

اقتصاد مقاوم

یک بررسی مختصر درباره ی مفهوم اقتصاد مقاومتی و برداشت های مقاومتی که از این مفهوم شده.

تعریف ها

اقتصاد مقاومتی چیست؟

اقتصاد مقاومتی را می توان چهار گونه تعریف نمود و چهار الگو از آن یا ترکیبی از همه ی آن ها را در کشور به عنوان پروژه هایی ملی پی گیری کرد.

اقتصاد پیوست

تاسیس نهادهای انقلابی برای رسیدن به اهدافی که از عهده ی اقتصاد رسمی بر نمی آید. مانند تاسیس بنیاد مسکن، کمیته امداد و سپاه در کنار وزارت مسکن، بهزیستی و ارتش.

اقتصاد بازسازی

مقاوم سازی، آسیب زدایی، خلل گیری و بازسازی ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد اقتصادی با بازتعریف سیاست های نهادهای موجود بر اساس شرایط جدید اقتصادی، تحریم ها و نیازهای انقلاب اسلامی.

اقتصاد پدافندی

آفندشناسی و پدافندشناسی در برابر هجمه‌های اقتصادی، با بررسی ابزارها و شیوه‌های اخلاص دشمن در اقتصاد ما و تدوین و اجرای راهبرد متناسب بر اساس آن‌ها.

اقتصاد پایدار

اقتصادی آرمانی مشتمل بر «کارآفرینی»، «خطرپذیری» و «نوآوری» که هم اسلامی است و هم ما را به جایگاه اقتصاد اول منطقه می‌رساند و برای جهان اسلام الهام‌بخش و کارآمد بوده زمینه‌ساز تشکیل «تمدن بزرگ اسلامی» است.

ویژگی‌ها

انعطاف پذیر

اقتصاد مقاومتی در برابر تحریم‌های دشمن انعطاف پذیر و قابل انطباق با شرایط گوناگون است و عملاً اقتصاد کشور را به حالت انعطاف پذیری می‌رساند و شکنندگی اقتصاد در شرایط مختلف را برطرف می‌کند.

دانش بنیان

پایاده‌سازی و اجرای نقشه‌ی جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات با فناوری بالا و دانش‌بنیان از لوازم اقتصاد مقاومتی است.

درون‌زا

اقتصاد مقاومتی برای پیشرفت به عوامل بیرونی نگاه نمی‌کند بلکه مبتنی بر منابع داخلی، ظرفیت‌های نیروی انسانی، دانش موجود در کشور و امکاناتی است که می‌تواند منجر پیشرفت درون‌زا شود.

برونگرا

اقتصاد مقاومتی به معنای انزواگرایی و بستن درهای کشور نیست و برعکس تحقق بسیاری از موارد آن مستلزم تقویت مناسبات بین‌المللی در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی است.

عوامل موثر

دولت

اقتصاد مقاومتی اقتصاد دولتی نیست، اقتصادی مردمی است و در آن دولت باید برنامه ریزی، زمینه سازی، هدایت و حمایت کند. حمایت قانونی، قضایی و اجرایی.

بانک ها

بانک ها باید با سازوکارهای نوین و کارآمد، نقدینگی سرگردان در جامعه را جذب کرده با تسهیل جریان های اقتصادی و تأمین نقدینگی بخش های اقتصادی مختلف به رونق اقتصادی شتاب دهند.

تولیدگران

تولیدگران و صاحبان سرمایه باید به تولید ملی اهمیت داده فعالیت تولیدی را بر فعالیت های دیگر ترجیح دهند. همچنین با کاهش هزینه های تولید و پیشگیری از بی تدبیری ها و بی سیاستی ها بهره وری را افزایش بدهند.

مردم

مهم ترین نقش مردم در اقتصاد مقاومتی خرید کالای داخلی به جای کالای خارجی و همچنین مدیریت مصرف یعنی مصرف متعادل و پرهیز از اسراف و تبذیر است.

نخبگان

نخبگان موتور محرک اقتصاد مقاومتی دانش بنیانند و باید با دانش، مهارت ها و تجربه های خود را وقف گسترش و پیشرفت تولید ملی و اقتصاد مقاومتی کنند.

تجربه های موفق

صدر اسلام

پس از آن که مشرکان مکه، مسلمانان را در شعب ابوطالب محاصره اقتصادی کردند تمام ثروت و مکت خدیجه در راه اسلام خرج شد و بالاخره با از خود گذشتگی حضرت خدیجه و حضرت ابوطالب محاصره شعب بعد از ۳ سال شکست خورد.

هند زمان گاندی

زمانی که استعمار انگلیس در هند می خواست اعمال نفوذ کند هندی ها به رهبری گاندی با پوشیدن پاپوش ها و لباس های داخلی به جای کفش و لباس انگلیسی در مقابل استعمار انگلیس و شرکت هند شرقی که برای استعمار درست شده بود ایستادند.

آلمان پس از جنگ

یکی از عواملی که سبب شد آلمان پس از جنگ جهانی دوم، قابل تحریم شدن و حذف از معادلات سایر کشورها نباشد، توان تخصصی این کشور در زمینه تولید کالاهای سرمایه ای بود که هیچ کشوری به اندازه ای آلمان در آن زمان این توان را نداشت.

ژاپن

ژاپنی ها به رغم کمبود زمین و هزینه بالای تولید برنج حاضر نشدند برنج ارزان آمریکایی را به جای برنج گران قیمت داخلی مصرف کنند و این گونه کشاورزی خود را در مقابل تهاجم برنج آمریکا حفظ کردند.

علمای دوره قاجار

۱۳۰ سال پیش چند تن از علما با نوشتن بیانیه ای متعهد شدند که در کاغذ خارجی قباله و عقدنامه را مهر و امضا نکنند، به غیر از برنج ایرانی نخورند و به غیر از کرباس ایرانی نبوشند باشد که تولید مملکت رونق گیرد.

شرکت اسلامی

پس از تحریم تنباکو، دو مجتهد اصفهانی برای بی نیازی از بیگانگان، شرکت «اسلامیه» را پایه گذاری کردند. کار اصلی شرکت در ابتدا دادوستد پارچه و تأسیس کارخانه ریسمان ریزی بود اما اقبال عمومی باعث شد شرکت به ساختن مدرسه، بیمارستان و حتی راه آهن بیردازد.

جنبش نفت

پس از تحریم تنباکو، دو مجتهد اصفهانی برای بی‌نیازی از بیگانگان، شرکت «اسلامیه» را پایه‌گذاری کردند. کار اصلی شرکت در ابتدا دادوستد پارچه و تأسیس کارخانه‌ی ریسمان‌ریسی بود اما اقبال عمومی باعث شد شرکت به ساختن مدرسه، بیمارستان و حتی راه آهن بپردازد.

دوران دفاع مقدس

مردم در دوران جنگ با تفکیک نیازهای ضروری و غیرضروری و حذف نیازهای غیرضروری، نیازهای ضروری را نیز به حداقل کاهش دادند. آموختن چگونگی کنار آمدن با کمبودها، تلاش برای تأمین نیازهای اساسی و منفعل نشدن در برابر دشمن از تجربه‌های ماندگار این دوران بود.

گام‌های عملی

مهاری سوداگری و فساد

سوداگری، فعالیت غیر مولدی است که از نوسان بازار سوء استفاده می‌کند. فساد هم یعنی کنش اقتصادی مجرمانه. از رشوه و اختلاس گرفته تا قاچاق. اقتصاد سوداگرانه و فاسد در برابر فشار خارجی کم‌ترین پایداری را دارد.

مردمی سازی اقتصاد

باید مردم را توانمند کرد تا در فعالیت‌های مولد مشارکت کنند. هیچ‌کس نباید از امکانات تولید، آموزش و مجوزها محروم شود. همچنین باید با شبکه‌سازی، خوشه‌سازی، زنجیره تأمین به کار و سرمایه مردم نظم داد. وابستگی‌زدایی از نفت: باید درآمدهای جاری مانند مالیات و درآمدهای ترانزیتی جایگزین نفت شده، شرکای تجاری از یک شریک عمده به چندین شریک کوچک‌تر تبدیل شوند.

اولویت بندی شریکان تجاری

باید علاوه بر بهره‌مندی‌های اقتصادی، ترجیحات و اولویت‌های ایدئولوژیک هم تقویت شوند. کشورهای منطقه و نیز کشورهایی با هم‌سوئی ایدئولوژیک ترجیح داده شوند.

خرید کالای داخلی

ترجیح تولید بر واردات و خرید کالای داخلی مسئله مهمی است که در بسیاری موارد با موانع فرهنگی روبروست. باید در حوزه اقتصادی نیز مفاهیم فرهنگی جهاد و مبارزه بسط و توسعه یابد.

پیش نیازها

فرهنگ سازی

اندوخته‌های فرهنگی ما همچون فرهنگ عاشورا که بیانگر زیر بار ظلم نرفتن یا فرهنگ رمضان که مبارزه با نفس و خودسازی است، می‌توانند زمینه‌های مناسبی را برای فرهنگ‌سازی اقتصاد مقاومتی پیش روی ما قرار دهند.

حمایت از فعالان اقتصاد

اگر دولت از کشاورزان، کارگران و کارآفرینان دلجویی و حمایت کند، می‌تواند انتظار داشته باشد که آن‌ها هم در روز مبادا به کمک کشور بیایند. اما اگر دولت به مشکلات آن‌ها اهمیتی ندهد، توانی در این اقشار نمی‌ماند که در روز مبادا مقاومت کنند.

آشتی با بخش خصوصی

بی‌اعتمادی بخش خصوصی به راهکارهای اقتصاد مقاومتی عامل عدم موفقیت در اقتصاد مقاومتی خواهد بود. بخش خصوصی باید خود را در مدیریت اقتصادی کشور صاحب تعریف بداند و در سیاست‌گذاری‌ها به عنوان مشورت دهنده در نظر گرفته شود.

نگاه به گذشته

کانون‌های ضعف و بحران در نظام اقتصادی کشور باید شناسایی شوند تا بتوانیم ترک‌های ساختاری دیوار نهادهای اقتصادی را ترمیم کرده آنها را بر اساس سیاستهای اقتصاد مقاومتی بازتعریف کنیم.

درک عمومی

هر چقدر درباره‌ی اقتصاد مقاومتی به یک زبان مشترک و مفاهیم عمومی نزدیک‌تر شویم در اجرای آن موفق‌تر خواهیم بود. اقتصاد مقاومتی آن چیزی نخواهد بود که در کاغذ نوشته شده ، بلکه آن چیزی خواهد بود که ما خواهیم فهمید و عمل خواهیم کرد.

خودباوری

خودباوری در هر جامعه‌ای عاملی برای به کار افتادن موثر همه اجزای تشکیل دهنده و لازمه رشد و توسعه و دستیابی به پیشرفتهای وسیع در ابعاد مختلف است. خودباوری برای جوامع بشری کلید همه کامیابی‌ها و وسیله لازم برای رسیدن جامعه به رشد و توسعه به حساب می‌آید.

تولید ملی

یک راهنمایی کاربردی برای سرمایه‌گذاری درست و اقتصادی به عنوان یکی از محورهای اقتصاد مقاومتی

خودکفایی

به جریان انداختن سرمایه

سرمایه یا نقدینگی برای اقتصاد حکم خون را دارد برای بدن. خون تا در رگ‌ها به جریان نیفتد نمی‌تواند برای بدن هیچ فایده‌ای داشته باشد. علم اقتصاد می‌گوید هرچه گردش نقدینگی یعنی دست به دست شدن پول در یک جامعه بیشتر باشد کالا و خدمات راحت‌تر و ارزان‌تر تامین می‌شود و در نتیجه اقتصاد آن جامعه رونق بیشتری خواهد داشت. طبق فرمول‌های اقتصادی قیمت کالاها کاملاً به میزان نقدینگی و سرعت گردش آن بستگی دارد. پس به جریان انداختن پول و انجام دادن فعالیت اقتصادی با آن علاوه بر ایجاد ارزش افزوده برای نقدینگی ما بر روی اقتصاد کشورمان هم تاثیر خواهد گذاشت.

خطر پذیری

راز رسیدن به موفقیت‌های بزرگ در هر زمینه قابلیت خطرپذیری یا همان جسارت است. سرمایه گذاری هم همین طور است. سرمایه‌گذاری خطرپذیر یا جسورانه که از آن با عنوان «سرمایه‌گذاری کارآفرین» هم نام می‌برند، عبارت است از تأمین سرمایه‌ی لازم برای شرکت‌ها و کسب‌وکارهای نوآور و کارآفرین که مستعد جهش و رشد ارزش و البته ریسک فراوانی است. این شرکت‌ها در مراحل ابتدایی رشد و تکامل اقتصادیشان، مورد توجه سرمایه‌گذارانی هستند که با ارزیابی موشکافانه خود، شکاف سرمایه و کمبود نقدینگی شرکت‌های کارآفرین را جبران می‌کنند و در گروه سهام‌داران آن‌ها قرار می‌گیرند. سرمایه‌گذار خطرپذیر با مدیریت فعالانه و برنامه‌ریزی، در ارزش افزوده و افزایش قیمت سهام این شرکت‌ها نقش مهمی ایفا می‌کند. رونق و توسعه فعالیت‌های سرمایه‌گذاری ریسک‌پذیر موتور محرکه و محور اصلی رشد اقتصادی کشور است.

شروع از بنگاه اقتصادی کوچک

بهترین راهبرد برای آغاز یک کسب و کار شروع از یک بنگاه کوچک است. پس کمی وقت بگذارید و فرصت‌های شغلی منطقه زندگی خود را بشناسید. شاید از نظر شما ۳۵ میلیون تومان، پول زیادی برای سرمایه‌گذاری کردن نباشد اما باور کنید به جای این که با این پول و به اضافه پول وامی که از بانک مسکن می‌گیرید، بروید و دنبال خانه باشید، می‌توانید نهایت سودآوری را از این سرمایه به ظاهر کم داشته باشید. بدون شک بسیاری از شرکت‌های بزرگ تجاری، کارشان را از همین نقطه‌ای شروع کرده‌اند که هم‌اکنون شما ایستاده‌اید. بسیاری از غول‌های تجاری امروز، از یک ایده اولیه آن هم در یک پارکینگ کوچک شروع به کار کرده‌اند.

توجیح تولید

کار تولیدی حتی اگر سود زیادی نداشته باشد اما برکت زیادی دارد. مهم‌ترین مزیت کار تولیدی نسبت به روش‌های دیگر سرمایه‌گذاری و پول درآوردن این است که غیر از خودتان برای چند نفر دیگر هم کار ایجاد می‌شود. این چند نفر بسته به اندازه بنگاه تولیدی شما می‌تواند تا صدها نفر هم افزایش پیدا کند؛ و این یعنی روزی رسانی به صدها خانواده دیگر. علاوه بر این تولید و اقتصاد کشور تقویت می‌شود و سود آن مستقیم و غیرمستقیم به خود شما، خانواده‌تان و نسل‌های آینده‌تان بر خواهد گشت. اجر اخروی و پاداش‌های بی حساب و کتابش هم به کنار.

افزایش بهره‌وری

تولید ما موقعی می‌تواند در راستای رشد اقتصادی کشور قرار بگیرد که بتواند با پایین آوردن هزینه‌های تولید در فضایی رقابتی به حیات خود ادامه بدهد و این مستلزم بهره‌وری و استفاده حداکثری از امکاناتی است که در اختیار داریم. بهره‌وری یکی از مفاهیم علم اقتصاد و مدیریت است که عبارت است از بدست آوردن حداکثر سود ممکن، با بهره‌گیری و استفاده بهینه از نیروی کار، توان، استعداد و مهارت نیروی انسانی، زمین، ماشین، پول، تجهیزات، زمان، مکان و... یک تولیدکننده موفق باید هر روز به فکر افزایش بهره‌وری سازمان خود باشد.

صنایع دانش بنیان

اشتغال و رشد اقتصادی در دهه‌های آینده بیشتر بر دوش فناوری‌های نوین و «صنایع فوق پیشرفته» مثل «نانوتکنولوژی»، «بیوتکنولوژی»، «هوافضا» و «هسته‌ای» خواهد بود. این آینده پژوهی ایجاب می‌کند که ما نسبت به صنایع قدیمی خودمان نوعی تخریب سازنده داشته باشیم و با انتقال کار و سرمایه‌ی ایرانی به بخش‌های نوآور با ارزش افزوده‌ی بالا و با ثمربخشی بیشتر، از آن‌ها حمایت کنیم. ما برای خروج از جهان در حال توسعه و تبدیل شدن به یک کشور پیشرفته نیازمندیم که خودمان را از این دور باطل توسعه‌ی صنعتی به بیرون پرتاب کنیم و وارد دنیای پیشرفته‌ی فناوری‌های نوین شویم.

وابستگی

راکد گذاشتن سرمایه

راکد گذاشتن سرمایه یعنی از دسترس خارج کردن بخش از نقدینگی جامعه. شاید خیلی از ما ندانیم که راکد ماندن پول در گاوصندوق‌ها و حساب‌ها و مخفیگاه‌های اقتصادی ما به طور مستقیم بر روی رکود اقتصاد کشور و کند شدن چرخ‌های آن تاثیر می‌گذارد. اگر این نقدینگی در اختیار بنگاه‌های اقتصادی و کسب و کارهای مولد قرار گیرد، اشتغال و سرمایه‌گذاری را افزایش داده و به نوبه خود موجب توسعه و پیشرفت می‌شود.

محافظه کاری

بدترین نوع سرمایه گذاری سرمایه گذاری محافظه کارانه و پر ترس و لرز است. سرمایه گذاری ای که مدام به دنبال زمینه های جواب پس داده، مطمئن و با سود قطعی می گردد. این نوع تفکر شعارش این است که «سود قطعی و بی دردسر ولی اندک بهتر از سود زیاد نامطمئن است». مرور کردن تاریخ اقتصاد جهان نشان می دهد که توسعه اقتصادی کشورهای غربی از دوران رنسانس بدین سو بیش از آنکه مدیون متفکران و نظریه پردازانش باشد دستاورد ریسک پذیر و تهور سرمایه گذاران اروپایی محسوب می شود. خرید زمین، ملک، طلا و یا سپردن پول در حساب های بانکی محافظه کارانه ترین انواع سرمایه گذاری است.

شروع از بنگاه های بزرگ

اشتباه نکنید. برای راه اندازی یک کسب و کار جدید باید گام به گام جلو رفت. کارآفرینان بی تجربه اکثرا در آغاز راه به دنبال ثبت شرکت و دریافت وام بانکی و منابع دیگر برای تامین سرمایه هستند اما چون نه تاریخچه ای از کسب و کار دارند و نه وثیقه ای برای وام گرفتن اکثرا ناموفق عمل می کنند. در حالی که بعضی کارها هستند که حتی بدون سرمایه اولیه می شود انجامشان داد اما لازمه آن تحقیق کردن، وقت گذاشتن و مهم تر از آن عجل نبودن است.

دلالی

گردش نقدینگی اگرچه برای اقتصاد کشور ضرورت دارد ولی چطور و کجایش هم مهم است. نقدینگی اگر در بازار تولید به گردش دربیاید موجب تامین کالا و خدمات مورد نیاز جامعه و در نتیجه رشد اقتصادی می شود. اما به گردش درآمد نقدینگی در بازارهایی مثل زمین و ملک و ارز و سکه و طلا و صرف خرید و فروش و نگهداری این اقلام برای گران تر شدن و به بازار عرضه کردنشان بدترین شیوه جریان نقدینگی و از عوامل اصلی تورم و بالا رفتن قیمت هاست.

اتلاف منابع

بی توجهی به مقوله بهره وری یکی از مصداق های بارز اسراف است. چرا که منابع مالی، نیروی انسانی، تجهیزات و زمانی که در اختیار داریم ظرفیت تولید ارزش افزوده ای بیشتر از وضع موجود را دارند ولی ما با سوء مدیریت و بی تدبیری مانع آزاد شدن این ظرفیت ها شده ایم؛ و این یعنی اتلاف منابع یا اسراف. یکی از بیماری های اصلی اقتصاد و صنعت کشور ما.

صنایع قدیمی

صنعت ما در دوران پهلوی بر مبنای ساختارهای غلط و دنباله رو چیده شده بود که باعث شد ما سال‌ها خودمان را درگیر مونتاژ، تمرکز بر صنایع بزرگ و سنگین، خام فروشی معادن و انتقال فناوری‌های کثیف، قدیمی و پرهزینه غربی به کشور بکنیم. این استراتژی پس از انقلاب نیز توسط عده‌ای پیگیری و دنبال شد، آن هم با تعاریف قرن هجدهمی از صنعت که امروزه در دنیا جایی ندارد. کشورهای پیشرفته‌ی امروز در پی انتقال این قبیل فناوری‌ها از کشورهای خودشان به کشورهای جهان سوم هستند؛ فناوری‌هایی که بسیار انرژی‌بر، بسیار سرمایه‌بر، کاربر و به اصطلاح کثیف هستند و توسعه‌ی پایدار را مخدوش می‌کنند.

اقتصاد اسلامی

مجموعه ای از آموزه های اقتصاد اسلامی، شامل باید و نبایدهای قرآن و روایات در حوزه اقتصاد

انسان اقتصادی

آزمایش انسان با محرومیتها

«وَلْتَبْلُوْنَكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ»

و قطعاً شما را به چیزی از (قیل) ترس و گرسنگی و کاهش در اموال و جانها و محصولات می آزماییم.

بقره ۲ / ۱۵۵

حواسمان باشد

هیچ چیز بی حکمت نیست؛ چه به دست آوردن چیزی و چه از دست دادن آن.

جمع دنیا و آخرت

«رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً»

پروردگارا در این دنیا به ما نیکی و در آخرت (نیز) نیکی عطا کن.

بقره . آیه ۲۰۱

حواسمان باشد

هم دنیا را از خدا بخواهیم، هم آخرت را.

آزمایش با فاصله ی طبقاتی

«وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ»

و اوست کسی که شما را در زمین جانشین (یکدیگر) قرار داد و بعضی از شما را بر برخی دیگر به درجاتی برتری داد تا شما را در آنچه به شما داده است بیازماید.

انعام / ۱۶ / ۱۶۵

حواسمان باشد

مال و اموال زیاد مغرورت نکند. مسوولیت تو در برابر خدا بیشتر شده.

پاداش هر انسان وابسته به نوع تلاش

«مَنْ كَانَ يَرْيِدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا ... وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا»

هر کس خواهان (دنیای) زودگذر است، (نصیبی) از آن می‌دهیم... و هر کس خواهان آخرت است و نهایت کوشش را برای آن بکند.

اسراء . آیات ۱۸، ۱۹

حواسمان باشد

پاداش تو به تلاش تو بستگی دارد. به انتخاب تو.

علم اقتصادی انسان اندک است

«وَمَا أَوْتِيْتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا»

و به شما از دانش جز اندکی داده نشده است.

اسراء . آیه ۸۵

حواسمان باشد

هر چقدر بیشتر بدانیم، تازه می‌فهمیم که هیچ نمی‌دانیم!

اهداف اقتصادی

استقلال اقتصادی

«وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا»

و خداوند هرگز بر (زیان) مؤمنان برای کافران راه (تسلطی) قرار نداده است.

سوره نساء، آیه ۱۴۱.

حواسمان باشد

خداوند نمیخواهد کافران بر ما مسلط شوند. خودمان هم نخواهیم.

حفظ اقتدار اسلام

«وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ...»

و هر چه در توان دارید از نیرو و اسبهای آماده بسیج کنید...

انفال، آیه ۶۰

حواسمان باشد

برای حفظ اقتدار اسلام، از هیچ چیز دریغ نکنیم!

تأمین رفاه عمومی و مبارزه با فقر

« قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ... »

(ای پیامبر) بگو زیورهایی را که خدا برای بندگانش پدید آورده و (نیز) روزی های پاکیزه را چه کسی حرام کرده؟...

اعراف. آیه ۳۲

حواسمان باشد

نعمت های خدا را بر خودمان حرام نکنیم.

رشد جامع اقتصادی

«إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَ... وَالْعَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ...»

صدقات تنها به تهیدستان و بینوایان و ... و وامداران و در راه خدا (اختصاص دارد)...

توبه. آیه ۶۰

حواسمان باشد

با رشد و پیشرفت اقتصادی، برای همیشه چهره شهرمان را از متکدیان و تهیدستان، پاک کنیم.

برقراری عدالت اقتصادی و اجتماعی

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ...»

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از چیزهای پاکیزه‌ای که به دست آورده‌اید،

و از آنچه برای شما از زمین بر آورده‌ایم، انفاق کنید.

بقره. آیه ۲۶۷

حواسمان باشد

با انفاق و بخشش، عدالت را در کشور نهادینه کنیم.

پیشرفت

وحدت ملی، پیش نیاز پیشرفت

«وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ... وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ»

و همگی به ریسمان خدا چنگ زنید و پراکنده نشوید... و باید از میان شما گروهی (مردم را) به نیکی دعوت کنند.

آل عمران . آیه ۱۰۳ و ۱۰۴

حواسمان باشد

پیش نیاز رشد و پیشرفت اقتصادی، وحدت و یکپارچگی است.

شاخصه توسعه

«لَيْسَتْخَلْفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ...»

حتما آنان را در این سرزمین جانشین (خود) قرار دهد...

نور . آیه ۵۵

حواسمان باشد

اول و آخر تمام کارهایمان را به خدا بسپاریم.

ارزشها و پیشرفت

«كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ»

شما بهترین امتی هستید که برای مردم پدیدار شده‌اید. به کار پسندیده فرمان می‌دهید ...

آل عمران . آیه ۱۱۰

حواسمان باشد

اگر می‌خواهیم به جرگه‌ی بهترین‌های مردم در آییم، انجام کار خدا پسندانه را در اولویت قرار دهیم.

راهبردهای پیشرفت

«وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ... يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا...»

و به یاد آورید هنگامی را که شما در زمین گروهی اندک و مستضعف بودید...

ای کسانی که ایمان آورده‌اید - به خدا و پیامبر او - خیانت مکنید.

انفال . آیه ۲۶ و ۲۷

حواسمان باشد

گذشته‌ی خویش را فراموش نکنیم.

هدف از پیشرفت

« مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً »

هر کس از مرد یا زن کار شایسته کند و مؤمن باشد قطعاً او را با زندگی پاکیزه‌ای حیات (حقیقی) بخشیم.

نحل . آیه ۹۷

حواسمان باشد

هدف نهایی از پیشرفت اقتصادی رسیدن به حیات طیبه است.

پیشرفت و جمعیت

« اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ »

از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او همواره آمرزنده است . (تا) بر شما از آسمان باران پی در پی فرستد و شما را به اموال و پسران یاری کند.

نوح . آیه ۱۰ و ۱۱ و ۱۲

حواسمان باشد

فرزند تو، ثروت توست و ثروت تو، فرزند جامعه است.

خود کفایی

« لَا يَغْيِرُ مَا بَقَوْمْ حَتَّىٰ يَغْيِرُوا مَا بَأَنْفُسِهِمْ »

خدا، حال قومی را تغییر نمی‌دهد مگر آن که آنان حال خود را تغییر دهند.

رعد . آیه ۱۱

حواسمان باشد

از تو حرکت، از خدا برکت.

تولید

اهمیت تولید

« وَتَقَدَّرُ مَكَانَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ... »

و قطعاً شما را در زمین قدرت عمل دادیم و برای شما در آن وسایل معیشت نهادیم..

اعراف . آیه ۱۰

حواسمان باشد

برکت خداوند در اطراف ماست و گسترش آن وظیفه تک تک ما.

فراوانی منابع تولید

« وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ »

و برای شما و هر کس که شما روزی دهنده او نیستید، در آن وسایل زندگی قرار دادیم.

حجر . آیه ۲۰

حواسمان باشد

آب در کوزه است و منتظر نوشیدن تو. همه چیز برای یک رشد متعالی آماده است.

رازقیت و ضمانت روزی آفریدگار

« وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا... »

و هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست مگر (اینکه) روزیش بر عهده خداست...

هود . آیه ۶

حواسمان باشد

هر آن کس که دندان دهد، نان دهد.

سرمایه، عامل تولید

«نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا»

...مالی در اختیار تو قرار دهیم تا میان ما و آنان سدی قرار دهی.

کهف . آیه ۹۴

حواسمان باشد

خداوند همه‌ی عوامل تولید رو به ما عطا کرده تا محتاج غیر نشویم.

منابع طبیعی، عامل تولید

«وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غَدُوًّا شَهْرًا وَّرَوَّاحَهَا شَهْرًا وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ»

و باد را برای سلیمان (رام کردیم) که رفتن آن بامداد یک ماه و آمدنش شبانگاه یک ماه (راه) بود و معدن مس را برای او ذوب (و

روان) گردانیدیم...

سبأ . آیه ۱۲

حواسمان باشد

منابع طبیعی زمین، برای رشد و تولید ما آفریده شده. خسران نعمت نکنیم.

کار

کار در قانون طبیعت

«وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ»

و در آن (زمین) باغهایی از درختان خرما و تاک قرار دادیم و چشمه‌ها در آن روان کردیم.

یس . آیه ۳۴ و ۳۵

حواسمان باشد

طبیعت، چه باشیم، چه نباشیم، کار خود را انجام می دهد؛ انسان که اشرف مخلوقات است!

کم فروشی

«وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ...»

و ای قوم من پیمانہ و ترازو را به داد تمام دهید و حقوق مردم را کم مدهید...

هود . آیه ۸۵

حواسمان باشد

حق و حقوق کسی را پایمال نکنیم و خدایی ناکرده، کم فروشی!

کار و مدیریت

«فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ ... إِنَّ خَيْرَ مَنْ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ»

پس برای آن دو (گوسفندان را) آب داد آنگاه به سوی سایه برگشت... چرا که بهترین کسی است که استخدام می کنی هم نیرومند (و هم) در خور اعتماد است

قصص . آیه ۲۳ تا ۲۸

حواسمان باشد

اگر می خواهی مدیر موفق شوی، توانایی کارمندی را در نظر داشته باش!

تشویق و اهمیت دادن به کار و کارگر

«إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا... وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا»

ما پاداش کسی را که نیکوکاری کرده است تباہ نمی‌کنیم ... و برای هر یک در (نتیجه) آنچه انجام داده‌اند درجاتی است.

کهف آیه ۳۰ و انعام آیه ۱۳۳

حواسمان باشد

مطمئن باش آنچه را کاشته ای درو می‌کنی؛ پاداش اصلیت نزد خداست.

رسیدن به هدف، حاصل تلاش

«وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى»

و اینکه برای انسان جز حاصل تلاش او نیست و (نتیجه) کوشش او به زودی دیده خواهد شد.

نجم آیه ۳۹ و ۴۰

حواسمان باشد

برای زندگی هدف داشته باش. و در مسیر رسیدن به هدف تلاش کن.

ره نما

مجموعه ای از روشنگری های رهبر معظم انقلاب، آیت الله خامنه ای (مدظله العالی) درباره ی اقتصاد مقاومتی به صورت دسته بندی شده

انگیزه سیاست اقتصاد مقاومتی

نیروی انسانی و منابع

هیچ کشوری در دنیا به قدر ایران ما نفت و گاز ندارد. نفت و گاز، رگ حیاتی امروز دنیا است.

مشکلات

تورم، بیکاری، اشکال در نظامات مالی، گمرکی، الگوی مصرف، تولید، بهره‌وری؛ اینها مشکلات کشور است.

تهدیدهای اقتصاد خارجی

تحریمها، قبل از اینکه مسئلهی انرژی هسته‌ای مطرح بشود وجود داشت، بعد از این هم وجود خواهد داشت.

بحران های اقتصاد جهانی

ما نمیتوانیم و نمیخواهیم که از لحاظ اقتصادی، ارتباطات را با دنیا قطع کنیم، نه ممکن است، نه مطلوب است.

آینده روشن

ترسیم افق های امیدوار کننده ی کشورمان در صورت تحقق سیاست های اقتصاد مقاومتی توسط اقتصاددانان برجسته ی کشور

اسلامیت در اقتصاد مقاومتی - اقتصاد مردمی - اقتصاد دانش بنیان - انعطاف پذیری و عدم شکننده بودن اقتصاد مقاومتی - درون زایی در عین برون گرایی - پشتوانه های علمی اقتصاد مقاومتی.

الزامات اقتصاد مقاومتی

حمایت مسوولان از تولید ملی

تولید ملی، اساس و حلقه ی اساسی پیشرفت اقتصاد است.

فعالیت تولیدی در اولویت

از قول پیغمبر نقل شده است: رحمت خدا بر آن کسی است که کاری را که انجام میدهد، محکم انجام بدهد، متقن انجام بدهد.

ترویج تولید ملی توسط مردم

کسانی را که سرمایه ای داشتند و گفتند میخواهیم تولید کشور تقویت بشود؛ این حسنه است، این صدقه است، این جزو بهترین کارها است.

خصوصیات اقتصاد مقاومتی

الگوی متناسب با نیازهای کشور

این حرکتی که ما داریم انجام میدهیم، دغدغه ی دیگر کشورها هم هست؛ مخصوص ما نیست.

اقتصاد درون زا

اقتصاد درون زا یعنی اقتصادی که از دل ظرفیتهای خود کشور ما و خود مردم ما میجوشد.

اقتصاد مردم بنیاد

کار اقتصادی و فعالیت اقتصادی دست مردم است، مال مردم است؛ اما دولت، به عنوان یک مسئول عمومی، نظارت می کند، هدایت می کند و کمک می کند.

اقتصاد دانش بنیان

اقتصاد دانش بنیان از پیشرفتهای علمی استفاده می کند، تکیه می کند، اقتصاد را بر محور علم قرار میدهد.

اقتصاد عدالت محور

معنای «عدالت» این نیست که به شاخصهای علمی موجود دنیا بی اعتنایی شود؛ نخیر، به آن شاخص ها هم توجه میشود، اما بر محور «عدالت»!

راه حل مشکلات اقتصادی

اقتصاد مقاومتی یعنی مقاوم سازی، محکم سازی پایه های اقتصاد.

دلایل تحقیق اقتصاد مقاومتی

نیروی انسانی

نیروی انسانی در کشور ما، یکی از بزرگ ترین ظرفیت های کشور ما است؛ این یک فرصت بزرگ است.

منابع طبیعی

بیشترین ذخیره منابع انرژی، که همه دنیا روشنی، گرما، صنعت و رونق خود را از آن میگیرند، در کشور ماست.

زیر ساخت نرم افزاری و سخت افزاری

زیرساخت های گوناگون مثل جاده و سد و پل و کارخانه؛ اینها زمینه های خوبی برای پیشرفت اقتصاد کشور است.

مؤلفه ها و شاخص های اقتصاد مقاومتی

مؤلفه اول: عدالت اجتماعی

ما رونق اقتصادی کشور را بدون تأمین عدالت اجتماعی به هیچوجه قبول نداریم و معتقد به آن نیستیم.

مؤلفه دوم: توانایی در مقابل عوامل تهدیدزا

یک عامل تأثیرگذار بر اقتصاد تکانه‌های اقتصادی دنیاست، یک عامل بلاهای طبیعی است، و یک عامل هم تکانه‌های تخصصی است؛ مثل تحریم‌ها.

مؤلفه سوم: تکیه بر ظرفیت های داخلی

نگاه ما، تکیه‌ی ما، اعتماد ما، تمرکز ما روی امکانات داخلی کشور و داشته‌های درونی کشور است.

مؤلفه چهارم: رویکرد جهادی

باید حرکتی که میشود، هم علمی باشد، هم پر قدرت باشد، هم با برنامه باشد، و هم مجاهدانه باشد.

مؤلفه پنجم: مردم محوری

ما بایست به مردم تکیه کنیم، بها بدهیم؛ مردم با امکاناتشان باید بیایند در وسط میدان اقتصادی.

مؤلفه ششم: اهمیت اقلام راهبردی

باید تولید داخلی کشور طوری شکل بگیرد که در هیچ شرایطی، در زمینهای تغذیه و دارو دچار مشکل نشود.

مؤلفه هفتم: کاهش وابستگی به نفت

ما نمیگوییم از نفت استفاده نشود، (بلکه) تکیه‌ی ما بر استفاده‌ی حداقلی از فروش نفت خام است.

مؤلفه هشتم: اصلاح الگوی مصرف

مسئولان نه فقط در زندگیهای شخصی خودشان، بلکه در حوزه‌ی مأموریت خودشان باید بجد از ریختوپاش پرهیز کنند.

مؤلفه نهم: فساد ستیزی

شفافسازی، شرط اصلی فسادستیزی است!

مؤلفه دهم: مساله دانش محوری

خوشبختانه وضع علمی امروز کشور این اجازه را به ما می‌دهد که این بلندپروازی را داشته باشیم که بخواهیم اقتصادمان را اقتصاد دانش‌محور کنیم.

انتظارات برای اقتصاد مقاومتی

عزم مسوولین و مدیران اصلی و فعالان مردمی

مسوولین بایستی عزم جدی و راسخ داشته باشد. بدون تصمیم جدی و راسخ، کار پیش نخواهد رفت.

ورود در میدان عمل

هر کسی که در این زمینه اقدام و عمل بکند، قطعاً مصداق «وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» خواهد بود.

تبدیل به برنامه و سیاست اجرایی

من میخواهم تأکید کنم بر روی زمانبندی؛ باید زمانی معین بشود که بتوان نظارت کرد و بتوان پیشرفت کار را و صحت مسیر را فهمید.

هماهنگی میان بخش های گوناگون

در بخشهایی بدون هماهنگی نمیشود حرکت کرد؛ در بخشهایی هم هماهنگی دارای تأثیر است؛ به هر حال هماهنگی لازم است.

نظارت در همه سطوح

هم رؤسای قوا باید دستگاههای خودشان را تحت نظارت قرار بدهند، هم مجمع تشخیص موظف است بهطور کامل عمل کند و ببیند که چه دارد اتفاق میافتد.

رفع موانع

باید ملاحظه کرد، دقت کرد، قوانین مزاحم را شناسایی کرد و برداشت.

گفتمان سازی

بایستی گفتمانسازی بشود تا مردم بدانند و معتقد باشند و بخواهند؛ در این صورت، کار عملی خواهد شد.

پایش و اطلاع رسانی

بایستی مرکز رصد قوی و بینایی وجود داشته باشد که بهطور دقیق پیشرفت این کار را پایش کند.

آینده روشن

برنامه ریزی برای
زندگی بهتر

آینده روشن

ترسیم افق های امیدوار کننده ی کشورمان در صورت تحقق سیاست های اقتصاد مقاومتی توسط اقتصاددان برجسته ی کشور

- اسلامیت در اقتصاد مقاومتی
- اقتصاد مردمی
- اقتصاد دانش بنیان
- انعطاف پذیری و عدم شکننده، بودن اقتصاد مقاومتی
- درون زایی در عین برون گرایی
- پشتوانه های علمی اقتصاد مقاومتی